

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข เขตสุขภาพที่ ๙ โทร. ๐ ๔๔๒๔ ๕๑๘๘

ที่ สธ ๐๒๐๕.๐๙/๓๓๑๖

วันที่ ๒๗

มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอส่งผลคัดเลือกผลงาน Best Practice ในการประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระบบส่งต่อผู้ป่วย
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ระดับเขตสุขภาพที่ ๙

เรียน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข (ผู้อำนวยการกองบริหารการสาธารณสุข)

ตามที่สำนักงานเขตสุขภาพที่ ๙ โดยกลุ่มงานพัฒนาระบบบริการสุขภาพ ได้ดำเนินการจัดประชุมคัดเลือกผลงาน Best Practice เพื่อเป็นตัวแทนเขตสุขภาพที่ ๙ ในการประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระบบส่งต่อผู้ป่วย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ในวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ได้ดำเนินการคัดเลือกเสร็จสิ้นแล้ว นั้น

สำนักตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข เขตสุขภาพที่ ๙ ขอส่งผลการคัดเลือกผลงาน Best Practice ระดับเขตสุขภาพที่ ๙ คือ เรื่อง พัฒนาแนวปฏิบัติการรับส่งต่อผู้ป่วยเด็ก Fast track เครือข่ายบริการสุขภาพภูแห่งเกษตรสาร โรงพยาบาลภูเขียวเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดชัยภูมิ เพื่อเป็นตัวแทนการคัดเลือกในการประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระบบส่งต่อผู้ป่วย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ต่อไป ทั้งนี้ได้ส่งผลการคัดเลือกฯ ไปยังกองบริหารการสาธารณสุข ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์แล้ว รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

(นายภูเดช สุระโคตร)

ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข

แบบฟอร์ม
การส่งผลงาน Best Practice
การประชุมสัมมนาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระบบรับส่งต่อผู้ป่วย
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

---

1. ชื่อผลงาน Best Practice
พัฒนาแนวปฏิบัติการรับส่งต่อผู้ป่วยเด็ก Fast track เครือข่ายบริการสุขภาพภูแห่งนครสวรรค์
2. ชื่อผู้ส่งผลงาน
นางสาวนฤมล บำเพ็ญเกียรติกุล ตำแหน่ง นายแพทย์ชำนาญการ
สถานที่ปฏิบัติงาน กลุ่มงานกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลภูเขียวเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดชัยภูมิ
เขตสุขภาพที่ 9
โทรศัพท์มือถือ 091-0535492
E-mail : kapokja@gmail.com
ID Line : Noonkapokja
ปีที่ดำเนินการ 2565

หมายเหตุ : ให้สำนักงานเขตสุขภาพดำเนินการคัดเลือกผลงานและส่งกระทรวงสาธารณสุข
เขตสุขภาพละ 1 เรื่อง

ชื่อเรื่อง พัฒนาแนวปฏิบัติการรับส่งต่อผู้ป่วยเด็ก Fast track เครือข่ายบริการสุขภาพภูแห่งนครสวรรค์
ชื่อผู้วิจัย แพทย์หญิงนฤมล บำเพ็ญเกียรติกุล โรงพยาบาลเข็วเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดชัยภูมิ
ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

โรงพยาบาลเข็วเฉลิมพระเกียรติ เป็นโรงพยาบาลทั่วไป ขนาด M1 ให้บริการผู้ป่วยที่มาใช้บริการ ในเขตอำเภอเข็ว และโรงพยาบาลลูกข่ายอีก 3 อำเภอ ได้แก่ โรงพยาบาลบ้านแพน โรงพยาบาลเกษตรสมบูรณ์และโรงพยาบาลคอนสาร เป็นเครือข่ายบริการสุขภาพภูแห่งนครสวรรค์ นอกจากนั้นยังรับส่งต่อผู้ป่วย เพื่อมารับบริการโดยแพทย์เฉพาะทางสาขาต่าง ๆ ได้แก่ สาขาอายุรกรรม สาขากุมารเวชกรรม สาขาสูติ-นรีเวชกรรม สาขาศัลยกรรม สาขาออร์โธปิดิกส์ สาขาจักษุ สาขาโสตศอนาสิก เป็นต้น สำหรับสาขากุมารเวชกรรม โรงพยาบาลเข็วเฉลิมพระเกียรติ มีกุมารแพทย์ จำนวน 3 คน ให้บริการทั้งผู้ป่วยนอก และผู้ป่วยใน มีการจัดระบบให้บริการรับส่งต่อจากโรงพยาบาลลูกข่าย ทั้ง 3 อำเภอ หากเกินขีดความสามารถ จะถูกส่งต่อมารับการรักษาคือเนื่องยังโรงพยาบาลเข็วเฉลิมพระเกียรติ เพื่อให้การรักษาเฉพาะทางโดยกุมารแพทย์ สถิติการให้บริการ 5 ปี ย้อนหลัง มีการรับส่งต่อมาจากโรงพยาบาลลูกข่าย ตั้งแต่ปี 2563-2567 ผู้ป่วยเด็กที่รับส่งต่อมายังโรงพยาบาลเข็วเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 80, 66, 56, 87 และ 78 ราย ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่า สถิติที่รับส่งต่อผู้ป่วยมาจะน้อยลงในช่วงปี 2564 และ 2565 เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 และมีจำนวนเพิ่มขึ้นในปี 2566-2567 พบว่ามีจำนวนผู้ป่วยเด็กที่รับส่งต่อจากโรงพยาบาลลูกข่าย จำนวนมากขึ้น กระบวนการรับส่งต่อผู้ป่วยเด็กจากโรงพยาบาลลูกข่ายที่ผ่านมา พบปัญหาคือ ผู้ป่วยที่ส่งต่อมาจากโรงพยาบาลลูกข่าย จะต้องได้รับการประเมินและทำหัตถการต่าง ๆ ที่ห้องฉุกเฉินโรงพยาบาลเข็วเฉลิมพระเกียรติ เนื่องจากห้องฉุกเฉินรับผู้ป่วยทุกประเภท มีผู้ป่วยจำนวนมาก ทำให้ผู้ป่วยเด็กที่ส่งต่อมาไม่ได้รับการประเมินและทำหัตถการในทันทีจากพยาบาลหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรมที่มีความเชี่ยวชาญและกุมารแพทย์ ทำให้ผู้ป่วยบางรายมีอาการทรุดลง ญาติไม่พึงพอใจ ห้องฉุกเฉินมีความแออัด ระยะเวลารอคอยนาน และพบข้อร้องเรียน

ดังนั้น ผู้ศึกษาในฐานะกุมารแพทย์ ที่รับผิดชอบการดูแลสุขภาพเด็กในเครือข่ายภูแห่งนครสวรรค์ จึงมีแนวทางการพัฒนาแนวปฏิบัติการรับส่งต่อผู้ป่วยเด็ก Fast track เครือข่ายบริการสุขภาพภูแห่งนครสวรรค์ขึ้น เพื่อให้สามารถดูแลเด็กที่รับส่งต่อมาจากโรงพยาบาลลูกข่ายให้ได้รับการดูแลรักษาโดยกุมารแพทย์อย่างรวดเร็ว และครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. พัฒนาแนวปฏิบัติการรับส่งต่อผู้ป่วยเด็ก เครือข่ายบริการสุขภาพภูแห่งนครสวรรค์ ให้ได้รับบริการที่สะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น
2. เพื่อประเมินประสิทธิภาพการพัฒนาแนวปฏิบัติการรับส่งต่อผู้ป่วยเด็ก เครือข่ายบริการสุขภาพภูแห่งนครสวรรค์
3. เพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแนวปฏิบัติของเครือข่ายบริการสุขภาพภูแห่งนครสวรรค์

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้ศึกษาได้นำกระบวนการวิจัยและพัฒนา (research and development [R&D]) มาใช้ เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติการรับส่งต่อผู้ป่วยเด็ก ให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วแบบ Fast track ประเมินผลลัพธ์โดยการเปรียบเทียบความพึงพอใจ ก่อนและหลังการพัฒนา โดยมีระยะของการดำเนินงานแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. ระยะเตรียมการ มีการเตรียมความพร้อมของทีมที่จะร่วมกันพัฒนา ทักษะการสืบค้นและการเก็บรวบรวมข้อมูล การสนทนากลุ่ม ทบทวนวรรณกรรมและติดต่อประสานงานกับโรงพยาบาลลูกข่าย สร้างสัมพันธภาพ สอบถามความต้องการมีส่วนร่วม ชี้แจงวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

2. ระยะดำเนินการ ปฏิบัติตามวงจร P-A-O-R (Plan - Acting - Observe - Reflecting) ประกอบด้วย

1) การวิเคราะห์สถานการณ์ (Situational analysis) การดำเนินการวิเคราะห์สถานการณ์ จัดลำดับความสำคัญเร่งด่วน จากข้อมูลผู้ป่วย เวชระเบียน การประชุมกลุ่ม การสะท้อนปัญหาการส่งต่อผู้ป่วยเด็ก จากโรงพยาบาลชุมชนทั้ง 3 แห่ง ประชุมระดมสมองเพื่อร่วมกันกำหนดประเด็นปัญหาและวางแผนการพัฒนา แนวปฏิบัติการรับส่งต่อผู้ป่วยเด็ก Fast track เครือข่ายบริการสุขภาพภูแห่งนครสวรรค์

2) ผู้ศึกษานำเสนอข้อมูลต่อคณะกรรมการบริหารโรงพยาบาลและผู้เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการการพัฒนา พิจารณาความเป็นไปได้และประชุมสนทนากลุ่ม จำนวน 2 ครั้ง เพื่อร่วมกันกำหนดประเด็นปัญหา เป้าหมาย ร่วมกันจนเป็นที่ยอมรับจากทีมสหวิชาชีพ ก่อนนำไปทดลองใช้กับโรงพยาบาลนำร่อง 1 โรงพยาบาล

3) ประชุมเชิงปฏิบัติการ ร่วมกับวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง จำนวน 1 ครั้ง เพื่อปรับปรุงรูปแบบตามสภาพปัญหาและอุปสรรคที่พบ หรือตามข้อเสนอแนะให้เกิดความเหมาะสมและง่ายต่อการปฏิบัติ และนำไปทดลองปฏิบัติ สังเกตและสะท้อนการปฏิบัติ และพัฒนาจนได้รูปแบบที่ครอบคลุมประเด็นการพัฒนา

3. ระยะติดตามและประเมินผล ผู้ศึกษาและทีมร่วมกันประเมินผลการพัฒนา ประกอบด้วย

1) ประเมินผลของวงจรเชิงปฏิบัติการ (P-A-O-R)

2) ประเมินผลลัพธ์จากข้อมูล แบบสอบถามความพึงพอใจ และถอดบทเรียน ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการสนทนาจากทีมผู้เกี่ยวข้องและมีส่วนได้เสีย

กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ญาติผู้ป่วยเด็กที่รับส่งต่อมาจากโรงพยาบาลลูกข่าย ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2565 – 31 มีนาคม 2567 จำนวน 120 ราย

กลุ่มที่ 2 แพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการรับส่งต่อผู้ป่วยเด็ก จาก 4 โรงพยาบาล จำนวน 20 ราย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) เชิงปริมาณจากแบบสอบถามความพึงพอใจของญาติและความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลลูกข่าย ประกอบด้วย แพทย์ พยาบาลวิชาชีพ ที่มีส่วนได้เสียในการรับส่งต่อผู้ป่วย จาก 4 โรงพยาบาลคือ โรงพยาบาลภูเขียวเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลบ้านแท่น โรงพยาบาลเกษตรสมบูรณ์ และโรงพยาบาลคอนสาร จำนวน 20 คน โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) เชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) โดยกุมารแพทย์ 3 คน แพทย์ใช้ทุนโรงพยาบาลภูเขียวและเครือข่าย 4 คน และพยาบาลวิชาชีพ จาก 4 โรงพยาบาล จำนวน 8 คน

ผลการศึกษา: อภิปรายผล

แนวปฏิบัติ เดิม	แนวปฏิบัติการรับส่งต่อผู้ป่วยเด็ก Fast track
<p>1. การพัฒนาแนวปฏิบัติการรับส่งต่อผู้ป่วยเด็ก</p> <p>1. มีการพูดคุยถึงปัญหาการทำงานภายในโรงพยาบาลของตนเอง</p>	<p>1. การพัฒนาแนวปฏิบัติการรับส่งต่อผู้ป่วยเด็ก</p> <p>1. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาการทำงานร่วมกันระหว่างกุมารแพทย์ โรงพยาบาลกุยเชียงเดิมพระเกียรติ และแพทย์ทั่วไปโรงพยาบาลชุมชน</p> <p>2. ออกแบบระบบการรับส่งต่อผู้ป่วยเด็ก เครือข่ายภูแห่งเกษตรสาร ร่วมกัน</p> <p>3. กุมารแพทย์จัดหลักสูตร On the Job training สำหรับแพทย์และพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน</p> <p>4. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเชิงรุก เรื่องการช่วยฟื้นคืนชีพและการส่งต่อทารก โดยลงพื้นที่แต่ละโรงพยาบาลชุมชน เพื่อฝึกปฏิบัติในสถานการณ์สมมติ บุคลากร อุปกรณ์เครื่องมือที่มีอยู่จริง</p> <p>5. ประเมินการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการรับส่งต่อผู้ป่วยเด็ก</p>
<p>2. ด้านกระบวนการประสานงาน</p> <p>1. โรงพยาบาลชุมชน โทรประสาน โรงพยาบาลกุยเชียงเดิมพระเกียรติ เพื่อส่งต่อ</p> <p>2. ถึงห้องฉุกเฉิน คัดกรองเบื้องต้นโดยพยาบาล และรายงานแพทย์เวรห้องฉุกเฉิน</p> <p>3. แพทย์เวรห้องฉุกเฉินประเมินอาการและสั่ง Admit หอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม</p> <p>4. พยาบาลห้องฉุกเฉิน โทรแจ้งการ Admit หอผู้ป่วยกุมารเวชกรรมเกี่ยวกับอาการและการ Admit</p> <p>5. ผู้ป่วยเด็กถึงหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม พยาบาลทำหัตถการและรายงานกุมารแพทย์</p> <p>6. เปลี่ยนถ่ายอุปกรณ์ที่มากับผู้ป่วย</p> <p>7. กุมารแพทย์ ตรวจคนไข้ หากข้อมูลไม่ครบ โทรสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากแพทย์โรงพยาบาลชุมชน</p>	<p>2: ด้านกระบวนการประสานงาน</p> <p>1. โรงพยาบาลชุมชน โทรปรึกษาสายตรงกับกุมารแพทย์ พร้อมถ่ายวีดิโอประเมินอาการที่จะส่งต่อ</p> <p>2. กุมารแพทย์โทรแจ้งพยาบาลหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม เตรียมเตียง อุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ที่จำเป็น สำหรับผู้ป่วยเด็กรายนั้น ๆ กุมารแพทย์ตรวจ โดยมี standing order</p> <p>3. พยาบาลส่งต่อจากโรงพยาบาลชุมชน ถึงโรงพยาบาลกุยเชียงเดิมพระเกียรติ ไม่ต้องผ่านห้องฉุกเฉิน สามารถ Fast track ไปยังหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรมได้ทันที</p>
<p>3. ด้านประสิทธิภาพการพัฒนาแนวปฏิบัติการรับส่งต่อผู้ป่วยเด็ก</p> <p>1. ระยะเวลาตั้งแต่ออกจากโรงพยาบาลต้นทางถึงหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม โดยเฉลี่ย 2 ชั่วโมง 30 นาที</p> <p>2. ร้อยละผู้ป่วยเด็กที่มีอาการทรุดลงขณะส่งต่อ ร้อยละ 5</p>	<p>3. ด้านประสิทธิภาพการพัฒนาแนวปฏิบัติการรับส่งต่อผู้ป่วยเด็ก</p> <p>1. ระยะเวลาตั้งแต่ออกจากโรงพยาบาลต้นทางถึงหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม โดยเฉลี่ย 45 นาที</p> <p>2. ร้อยละผู้ป่วยเด็กที่มีอาการทรุดลงขณะส่งต่อ ร้อยละ 0</p> <p>3. ร้อยละการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการรับส่งต่อผู้ป่วยเด็ก ร้อยละ 95</p>

แนวปฏิบัติ เดิม	แนวปฏิบัติที่รับส่งต่อผู้ป่วยเด็ก Fast track
<p>4. ด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความพึงพอใจต่อบุคลากร ร้อยละ 82 2. ความพึงพอใจต่อขั้นตอนและกระบวนการบริการ ร้อยละ 84 3. ความพึงพอใจต่อการอำนวยความสะดวก อาคาร สถานที่ ร้อยละ 85 4. ความพึงพอใจต่อคุณภาพการบริการ ร้อยละ 84	<p>4. ด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความพึงพอใจต่อบุคลากร ร้อยละ 92 2. ความพึงพอใจต่อขั้นตอนและกระบวนการบริการ ร้อยละ 98 3. ความพึงพอใจต่อการอำนวยความสะดวก อาคาร สถานที่ ร้อยละ 95 4. ความพึงพอใจต่อคุณภาพการบริการ ร้อยละ 89

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การรับส่งต่อจากโรงพยาบาลลูกข่าย ถึงหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลภูเขียวเฉลิมพระเกียรติ สามารถลดระยะเวลาการรอคอย ลดภาวะทรุดลงของผู้ป่วยเด็ก ผู้ป่วยและญาติมีความพึงพอใจ ลดความแออัดของหอผู้ป่วยฉุกเฉินได้

ข้อเสนอแนะ

1. การนำผลงานวิจัยไปใช้ ควรมีการศึกษาและวิเคราะห์บริบทของหน่วยงานนั้น ๆ ให้มีความละเอียด ทั้งด้านบุคลากร อุปกรณ์ กระบวนการจัดการ และประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม และควรมีการขยายผลการปฏิบัติสู่โรงพยาบาลอื่น ๆ ในเขตสุขภาพเดียวกัน
2. ผู้ศึกษาสามารถนำกระบวนการจัดบริการรับส่งต่อผู้ป่วยแบบ Fast track ไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดบริการในหน่วยบริการในหลาย ๆ สาขาได้ หากมีการประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม